

howto

ในโลกที่เต็มไปด้วยการเอาเปรียบและหลอกลวง

ใครรู้ทัน คนนั้นรอด

ดร.ตฤณห์ โพธิ์รักษา
นักอาชญาวิทยา

รู้ทันและเอาตัวรอดจากภัยร้ายทุกรูปแบบ
ด้วยเทคนิคจากนักอาชญาวิทยา ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการวิเคราะห์อาชญากรรมและพฤติกรรมมนุษย์

เขียนโดย
ดร.ตฤณห์ โพธิ์รักษา - นักอาชญาวิทยา

howto

ใครรู้ทัน คนนั้นรอด

ดร.ตฤณห์ โพธิ์รักษา

เขียน

115014 ด็อกเตอร์โพธิ์รักษา

ใครรู้ทัน คนนั้นรอด

howto

ในเครือบริษัทอมรินทร์ คอร์เปอเรชั่นส์ จำกัด (มหาชน)

378 ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

โทรศัพท์ 0-2422-9999 ต่อ 4964, 4969 E-mail: info@amarin.co.th

www.amarinbooks.com   @amarinbooks **Amarin HOW-TO**

สื่อดิจิทัลให้บริการดาวน์โหลดสำหรับผู้ใช้บริการตามเงื่อนไขที่กำหนดเท่านั้น
การทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ ไม่มีวิธีใดคุณออกเนื่องจากเงื่อนไขที่กำหนด
ถือเป็นความผิดอาญาตาม พรบ.ลิขสิทธิ์
และ พรบ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 978-616-18-8326-3

เจ้าของ ผู้พิมพ์/ผู้โฆษณา บริษัทอมรินทร์ คอร์เปอเรชั่นส์ จำกัด (มหาชน)

กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ศิริ บุญพิทักษ์เกศ • กรรมการผู้จัดการ อุษณีย์ วิรัตน์พันธ์

รองกรรมการผู้จัดการ ศศกร วัฒนสุทธิวงศ์ • ที่ปรึกษา งามอาจ จิระอร

ที่ปรึกษากลุ่มนิตยสาร มนทิรา ภูพาน้ำ • บรรณาธิการอาวุโส พัทธรา โพธิ์กลาง

บรรณาธิการ ลดาวัลย์ ปฐมสุริยพร • บรรณาธิการต้นฉบับ ผาณิต ชนะสุข, วรลักษณ์ ผ่องสุขสวัสดิ์

ผู้จัดการฝ่ายการผลิต อมรลักษณ์ เขียวกลิ่น • ศิลปกรรมปก สิริรัตน์ นวลนุ่ม • ออกแบบรูปเล่ม ศิริพร เสนายอด

คอมพิวเตอร์ รัชฎากร ศรพรหมฉาย • พิสูจน์อักษร ปิณณิกา, สุนทรีย์ ไกรวิจิตร

“
จริง ๆ ได้ชีวิตโคกระบือ
ไม่ต้องไถ่ที่วัด
ไถ่ออกจากหัวก่อน
”

คนดั่งนังเกลี้ยง 11 ส.ค. 2568

คำนำสำนักพิมพ์

ทุกวันนี้โลกที่เราอยู่เต็มไปด้วยภัย ไม่ว่าคุณเป็นใคร เพศอะไร อายุเท่าไร รูปร่างหน้าตาดีหรือไม่ ร่ำรวยหรือยากจน ล้วนมีโอกาส ตกเป็น“เหยื่อ”ในอาชญากรรมได้ทั้งสิ้น เราไม่มีทางรู้เลยว่าภัยเหล่านี้ จะมาในรูปแบบไหนหรือเกิดขึ้นเมื่อใด

ใครรู้ทัน คนนั้นรอด จัดทำขึ้นด้วยความมุ่งหวังและตั้งใจ ให้คุณรู้เท่าทันภัยทุกรูปแบบ ตลอดจนสามารถดูแลปกป้องคนที่ คุณรักได้ในเวลาเดียวกัน โดยอธิบายตั้งแต่สาเหตุที่ทำให้คนคนหนึ่ง ก่ออาชญากรรม การรู้จักสังเกตสัญญาณอันตรายจากคนใกล้ตัว การเอาตัวรอดจากมิชชีฟออนไลน์และกลลวงใหม่ๆ พร้อมวิธีรับมือ เมื่อต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง

ประสบการณ์ในฐานะนักอาชญาวิทยาของ ดร.ตฤณห์ โพธิ์รักษา ทำให้หนังสือเล่มนี้ไม่ใช่แค่ข้อมูลเชิงทฤษฎี แต่คือ “คู่มือเอาตัวรอด” ที่ใช้ได้จริงครอบคลุมทุกสถานการณ์

การเตรียมตัวรับมือกับภัยต่างๆ ไม่ใช่การมองโลกในแง่ร้ายหรือ หวาดระแวงเกินไป อย่าลืมว่ามีตัวอย่างให้เห็นมาแล้วมากมายที่ต้อง สูญเสียทรัพย์สิน และบางครั้งก็ไปไกลถึงขั้นเสียชีวิต ทั้งที่ในบางกรณี อาจแค่ลัวคลาดไปได้เพียงแค่เหยื่อตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท

ฝึกตัวเองให้สังเกตและรู้เท่าทันตั้งแต่วันนี้ อาจเป็นสิ่งที่ทำให้คุณ “รอด” ในเสียวิวินาทีแห่งความเป็นความตายอันไม่คาดคิดในอนาคต

เพราะ “วุ่นวายแล้วล่อลวง” ควรเป็นแค่คำเตือนที่ไม่เคยเกิดขึ้นจริง

คำนำผู้เขียน

อาชญาวิทยา (Criminology) คือศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรมในทุกมิติ ตั้งแต่สาเหตุของการเกิดอาชญากรรม ลักษณะและพฤติกรรมของอาชญากร ผลกระทบของอาชญากรรมต่อสังคม ไปจนถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดและเหยื่ออาชญากรรม โดยบูรณาการความรู้หลายสาขา (สังคมวิทยา จิตวิทยา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ ชีววิทยา ฯลฯ) เข้าด้วยกัน

ผมคิดว่าความรู้ด้านอาชญาวิทยาไม่ได้ใช้เพื่อการจับคนร้ายหรือวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้กระทำความผิดเท่านั้น แต่ยังเป็นข้อมูลในการเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ โดยเฉพาะคนร้าย ซึ่งคนทั่วไปสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ในสถานการณ์ที่เราอาจต้องเผชิญหน้ากับคนที่คิดไม่ดีหรืออาชญากร

นอกจากนั้นผมอยากให้ผู้อ่านรู้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกต้อง อะไรคือสิ่งที่คุณทำผิดมาตลอดชีวิต แต่เพิ่งมารู้ว่าไม่ควรทำ

หนังสือเล่มนี้ ผมสื่อสารในแบบที่ไม่วิชาการมากเกินไป จึงพยายามใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่ออธิบาย แต่ยังคงแทรกทฤษฎีพื้นฐานสำหรับผู้สนใจสามารถไปค้นคว้าเพิ่มเติมได้

ทั้งนี้ผมอยากให้หนังสือเล่มนี้เป็นคู่มือในการเอาตัวรอดจากเหตุร้ายต่าง ๆ เพราะ...

“การป้องกัน” ได้ผลและลงทุนน้อยกว่าการแก้ไขครับ

ตฤณห์ โพธิ์รักษา

สารบัญ

Chapter 1	ถอดรหัสองค์ประกอบสร้างอาชญากรรม	1
•	ความผิดปกติในสมองอาชญากร	2
•	ทำไมมนุษย์บางคนถึงมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงไม่ต่างจากสัตว์	6
	1. สมองทำงานผิดปกติ	
	2. วิวัฒนาการของสมองส่วนหน้าที่ไม่เพียงพอ	
	3. การเลียนแบบพฤติกรรม	
	4. ปัจจัยภายในและภายนอก (อุบัติเหตุ)	
	5. ยาเสพติด	
•	ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory)	17
Chapter 2	จับโกหกได้ ไม่คนร้ายทัน	23
•	ภาษากายไม่โกหก	25
•	10 ภาษากาย สัญญาณของการโกหก	36
•	สิ่งที่ต้องพิจารณา ก่อนจับโกหกใคร	42
•	ตัวอย่างการจับโกหก	44
•	จับได้ไล่ทันคนนอกใจ	50
Chapter 3	เอาตัวรอดจากมีจาช์พออนไลน์	59
•	แฮร์ลูกโซ่	62
•	แก๊งคอลเซ็นเตอร์	66

- เพาปลอม สวมรอยหลอกโอนเงิน 73
- Romance Scam รักปลอมออนไลน์ 78

Chapter 4   หนีให้ไกลจากภัยในชีวิตจริง **89**

- บูลลี่ : ช่มเหวร้างแตกกับบาดแผลที่มองไม่เห็น 90
- สะกดรอยตาม : ภัยคุกคามที่มาด้วยความเวียน 97
- “คนชอบโชว์” อาการทางใจที่สังคมไม่ควรมองข้าม 105
- โรครังเกียจ : เมาผิดจากผู้ใหญ่ใกล้ตัว 110
- รับมือกับคนที่อกซิก (Toxic People)
และความสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย (Toxic Relationship) 118

Chapter 5   อุทาหรณ์จากคดีดัง : วิธีเอาตัวรอดจากคนร้าย **129**

- ขาตกรต่อเนื่องเซม็อบเน็อมบุษย์ เจฟฟรีย์ ดาห์เมอร์ 130
- ขาตกรต่อเนื่องที่ใช้ความสัมพันธ์อาบยาพิษ แอม โซยาไนต์ 134
- เสริม สาครราชฤทธิ์ ขาตกรที่อ้างคำว่ารัก 138
- พุโตชิ มีตสีนากะ ขาตกรต่อเนื่องล้างสมอง บงการจิตใจ 141
- ขาตกรไคร์สพ ชำแหละควักเครื่องใน ฟุ้งงหย่วน 145

Chapter 6   เกม - ตอบ **151**

บทส่งท้าย **166**

เกี่ยวกับผู้เขียน **169**

“

สมองมีอยู่ในทุกห้วงกะโหลก
แต่มันจะฟังก์ชันใช้ได้หรือไม่ได้อีกเรื่องหนึ่ง
เพราะมองเห็นแล้วมองไม่เห็นนะคิดว่า
ข้างในมันเน่าหรือมันแห้งหรือเปล่า

”

โทนกระแส EP. 1913 21 เม.ย. 2568

Chapter

1

ถอดรหัส
องค์ประกอบ
สร้างอาชญากรรม

อะไรทำให้คนคนหนึ่งก่ออาชญากรรม

ก่อนตอบคำถามข้างต้น ผมคงต้องออกตัวก่อนว่าคำตอบของคำถามนี้ไม่ได้มีเพียงหนึ่งเดียวแน่นอน เพราะสาเหตุของการก่ออาชญากรรมนั้นมีมากมาย และในฐานะนักอาชญาวิทยาเชิงจิตวิทยาและพฤติกรรมอาชญากร ผมพบว่าความเข้าใจเรื่องพฤติกรรมอาชญากรรมไม่ใช่การมองหาสาเหตุเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยหลายด้านที่ประกอบกันเป็นรากฐานของการกระทำผิดกฎหมาย

ดังนั้นส่วนที่หนึ่งของหนังสือเล่มนี้ เราจะมาถอดรหัสองค์ประกอบสร้างอาชญากรรมด้วยความรู้หลายแขนง ทั้งวิทยาศาสตร์ จิตวิทยา และอาชญาวิทยา เพื่อเข้าใจถึงความซับซ้อนของการก่ออาชญากรรม และนำไปสู่แนวทางการป้องกันตัวคุณและคนที่คุณรัก

ความผิดปกติกิเลสในสมออาชญากร

สมอของอาชญากรต่างจากคนทั่วไปหรือไม่
คนที่ทำผิดร้ายแรง สมอเขาคิดอะไร

ผมได้รับคำถามเหล่านี้เป็นประจำ ซึ่งผมก็เคยสงสัยเช่นกัน ต่อมาเมื่อได้ศึกษาลงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมของฆาตกรต่อเนื่อง จึงได้คำตอบว่า สมอของฆาตกรต่อเนื่องมีลักษณะทางกายภาพบางส่วนไม่ปกติ และทำงานแตกต่างจากสมอของคนทั่วไป ซึ่งเราสามารถนำมาอ้างอิงถึงสมอของอาชญากรทั่วไปได้เช่นกัน

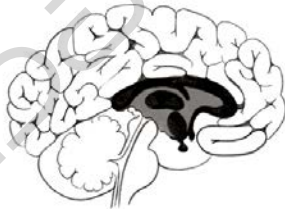
ก่อนที่จะรู้ว่าสมออาชญากรเป็นอย่างไร ผมอยากให้ทุกคนรู้จักสมอมากขึ้นอีกนิด เพราะเจ้าอวัยวะสำคัญนี้แหละครับที่ทำให้มนุษย์

อย่างเราคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ได้อย่างยอดเยี่ยม ขณะเดียวกันก็คิดเช่นฆ่าผู้อื่นได้เช่นเดียวกัน

ตามหลักวิวัฒนาการของพอล ดี. แมคลีน์ (Paul D. MacLean) นักประสาทวิทยาชาวอเมริกัน ระบุว่า สมองของมนุษย์ประกอบไปด้วย 3 ส่วน

สมองสัตว์เลื้อยคลาน (Reptilian Brain)

สมองสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (Mammal Brain)

สมองมนุษย์ (Human Brain)

1. สมองสัตว์เลื้อยคลาน (Reptilian Brain)

สมองส่วนนี้คือส่วนที่ต่ำสุดของสัตว์ทุกประเภท อยู่ในที่สุดของกะโหลกติดกับก้านสมอง สมองส่วนนี้ทำงานเป็นส่วนแรกหลังจากสิ่งมีชีวิตคลอดออกมา หน้าที่หลักคือสั่งให้ร่างกายทำงานเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป เช่น ควบคุมการหายใจ ควบคุมอุณหภูมิร่างกาย การย่อยอาหาร การสืบพันธุ์ และปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นต่างๆ โดยทำงานแบบออโตไพล็อต (Autopilot) เราไม่สามารถควบคุมมันได้

2. สมองสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (Mammal Brain)

สมองส่วนที่วิวัฒนาการขึ้นมาอีกขั้นหนึ่งของสิ่งมีชีวิต พบได้เฉพาะในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ตั้งอยู่บริเวณสมองส่วนกลางหรือที่เรียกว่า ลิมบิกซิสเต็ม (Limbic System) มีองค์ประกอบ 4 ส่วนที่มีความสำคัญต่อการแสดงอารมณ์ ความทรงจำ และพฤติกรรมของมนุษย์

ส่วนที่ 1 **อะมิกดาลา (Amygdala)** ทำหน้าที่ประมวลด้านอารมณ์ ความกลัว ความโกรธ และความก้าวร้าว

ส่วนที่ 2 **ฮิปโปแคมปัส (Hippocampus)** ทำหน้าที่ควบคุมความจำ อารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในอดีต

ส่วนที่ 3 **ไฮโปทาลามัส (Hypothalamus)** ทำหน้าที่ควบคุมการตอบสนองของร่างกายที่มีต่ออารมณ์โดยปล่อยฮอร์โมนออกมา

ส่วนที่ 4 **ซิงกูเลต ไจรัส (Cingulate Gyrus)** ทำหน้าที่ประมวลผลอารมณ์ การจดจำ และการควบคุมพฤติกรรมที่มีแรงจูงใจ

สมองส่วนสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมีความสำคัญอย่างมาก เพราะสั่งให้ร่างกายมีปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้าและแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา ดังนั้นในการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์อย่างภาษากาย เราจะต้องเข้าใจสมองส่วนนี้เสียก่อน

สมองส่วนนี้พัฒนาเต็มที่ในช่วงวัยรุ่นประมาณอายุ 15 ปี เราจึงเห็นได้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความคิดความอ่านเป็นของตัวเองมากขึ้น แต่จะตัดสินใจจากตัวเองเป็นจุดศูนย์กลาง เพราะเป็นผลพวงจากการใช้สมองส่วนเลี้ยงลูกด้วยนมนี้เองครับ

3. สมองมนุษย์ (Human Brain)

สมองส่วนนี้เพิ่งจะวิวัฒนาการมาเมื่อสามถึงสี่ล้านปี และเป็นสมองส่วนที่ทำให้มนุษย์ต่างจากสัตว์อื่นๆ เรียกอีกชื่อว่าเป็นโคอร์เท็กซ์ (Neocortex) สมองส่วนนี้อยู่ทางด้านหน้าของกะโหลก ทำหน้าที่ซับซ้อนมากขึ้นคือ การคิดเป็นเหตุเป็นผล การวางแผน ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดนามธรรม ความเห็นอกเห็นใจ การจินตนาการ การจัดการวางแผน เรียนรู้ภาษา ควบคุมความคิดและการกระทำ

สมองส่วนนี้จะเจริญเติบโตเต็มที่ช้าที่สุดคือเมื่อมนุษย์ก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ที่อายุ 25 ปี เป็นสาเหตุที่ว่าคนเราเมื่อโตขึ้นจะคิดอ่านเป็นเหตุผล เข้าใจเรื่องนามธรรมได้ดี และมีความยับยั้งชั่งใจมากขึ้น

จากการที่สมองของมนุษย์มีวิวัฒนาการมากกว่าสัตว์อื่น ทำให้สมองมนุษย์มีขนาดใหญ่และมีน้ำหนักสมองมากกว่าสัตว์หลายชนิด โดยน้ำหนักสมองของมนุษย์เมื่อ 3.9 - 2.9 ล้านปีก่อน มีน้ำหนักเฉลี่ยเพียง 400 - 500 กรัมเท่านั้น ก่อนจะมีวิวัฒนาการเพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ จนสมองของโฮโมเซเปียนส์หรือมนุษย์ปัจจุบันมีน้ำหนักอยู่ที่ 1,200 - 1,400 กรัม

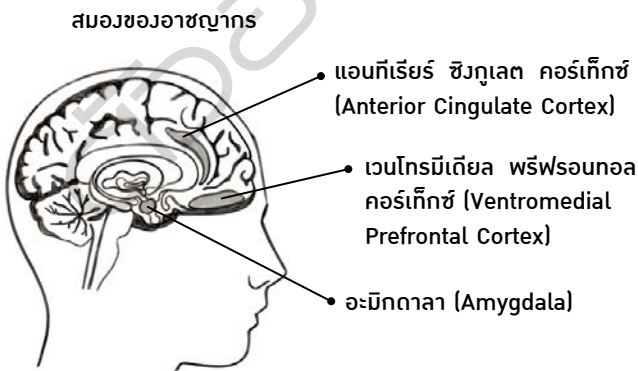
ทำไมสมองโฮโมเซเปียนส์จึงก้าวกระโดดมาได้มากขนาดนี้

คำตอบคือ เมื่อมนุษย์รู้จักการใช้ไฟเพื่อใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ รวมถึงใช้ป้องกันตัวจากสัตว์อื่น ทำให้มนุษย์เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเพียงชนิดเดียวในขณะนั้นที่นอนบนพื้นดินได้ จากเมื่อก่อนที่ต้องนอน

บนต้นไม้เช่นเดียวกับสัตว์ตระกูลลิงชนิดอื่นๆ และนอนได้เพียงครั้งละ 10-20 นาที เพื่อป้องกันการพลัดตกลงมา

เมื่อมนุษย์ได้นอนบนพื้น ชั่วโมงการนอนจึงยาวนานขึ้น ร่างกายได้พักผ่อนเต็มที่และวงจรการนอนเข้าสู่ระยะการนอนหลับลึก หรือการนอนในระยะที่เรียกว่า Non-rapid Eye Movement Sleep ทำให้สมองได้พัฒนาเครือข่ายประสาทออกไปได้มหาศาล จนเกิดวิวัฒนาการที่เหนือกว่าสัตว์ชนิดอื่นๆ และขนาดของสมองใหญ่ขึ้นกว่าสัตว์ชนิดอื่น

ทำไมมนุษย์บางคนถึงมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ไม่ต่างจากสัตว์

สมองขาดการต่อเนื่องที่มีพื้นที่สมอง 3 ส่วนต่างจากคนทั่วไป

1. สมอทำงานผิดปกติ

จากการวิจัยพบว่า การทำงานที่ผิดปกติของสมอง 3 ส่วน ได้แก่ อะมิกดาลา (Amygdala), เวโนโทรมีเดียล พรีฟรอนทอล คอร์เท็กซ์ (Ventromedial Prefrontal Cortex) และแอนทีเรียร์ ซิงกูเลต คอร์เท็กซ์ (Anterior Cingulate Cortex) จะส่งผลให้กระบวนการคิด การควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของเราเปลี่ยนไปจากคนธรรมดา กลายเป็นอาชญากรได้เลยทีเดียว

สมองทั้ง 3 ส่วนทำหน้าที่ต่างกันไป แต่เมื่อเกิดความผิดปกติ สมองแต่ละส่วนจะส่งผลต่อความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ดังนี้

อะมิกดาลา

มีลักษณะคล้ายเมล็ดอัลมอนต์ อยู่บริเวณด้านล่างของสมอง ทำหน้าที่จัดการตัวเอง ใช้เหตุผล และควบคุมอารมณ์ต่างๆ เช่น รัก โกรธ หลง

จากการสแกนสมองในฆาตกรต่อเนื่อง ส่วนใหญ่พบว่าขนาดของอะมิกดาลาจะหดเล็กกว่าคนทั่วไป บางรายที่ผมเคยเข้าไปทำคดี พบว่ามีเนื้องอกเบียดสมองส่วนนี้ ทำให้อาชญากรไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ เมื่อเขามีอารมณ์โกรธจึงนำไปสู่พฤติกรรมรุนแรงต่างๆ เช่น ทำร้ายร่างกายผู้อื่น กราดยิง หรือก่อเหตุอาชญากรรมอื่นๆ

เวโนโทรมีเดียล พรีฟรอนทอล คอร์เท็กซ์

สมองส่วนนี้อยู่บริเวณหลังดวงตา มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจ การประเมินสถานการณ์ การควบคุมพฤติกรรมที่เป็นอันตราย และการควบคุมอารมณ์รุนแรง รวมถึงทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการแสดงความเห็นอกเห็นใจ และเข้าใจผลกระทบจากการกระทำของตนเองที่มีต่อผู้อื่น

สมองส่วนนี้ของฆาตกรต่อเนื่องส่วนใหญ่จะเล็กกว่าสมองคนทั่วไปประมาณ 11 เปอร์เซ็นต์ และทำงานต่ำกว่าปกติ ความผิดปกติของสมองส่วนนี้ทำให้คนคนนั้นไม่รู้สึกรู้เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่เข้าใจความเจ็บปวดของผู้อื่น และไม่สามารถควบคุมอารมณ์หรือความรู้สึกที่รุนแรงได้ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่รุนแรงหรือผิดกฎหมาย เช่น การฆ่าเหยื่อ การกระทำที่รุนแรงหรือผิดกฎหมาย

แอนทีเรียร์ ซิงกูเลต คอर्टเท็กซ์

พื้นที่ของสมองส่วนนี้ฝังลึกลงไปใต้บริเวณหน้าผากทำหน้าที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ การตัดสินใจ การควบคุมความอยาก การควบคุมอารมณ์ความรู้สึก และการเห็นใจผู้อื่น

นักวิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบการทำงานของคลื่นสมองบริเวณนี้ในคนปกติและผู้ป่วยจิตเวช พบว่าแตกต่างกันอย่างชัดเจน

สมองคนปกติ

สมองของผู้ป่วยจิตเวชในบางโรค
เช่น โรคจิตเภท

จากภาพ สมอคนปกติ (ซ้าย) มีสีต่างๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการทำงานของสมอมากกว่าสีดำ หรือสมอส่วนนั้นยังมีกลิ่นสมอทำงานเป็นปกติ แต่สมอของผู้ป่วยจิตเวช (ขวา) มีส่วนที่เป็นสีดำมากกว่า แสดงให้เห็นว่าสมอในหลายๆ ส่วนไม่ทำงานอย่างที่ควรจะเป็น ส่งผลให้ไม่สามารถควบคุมความคิดให้เป็นไปตามปกติ เกิดพฤติกรรมรุนแรง ไปจนถึงก่ออาชญากรรม

นอกจากสมอทั้งสามส่วนที่กล่าวมา ยังมีสมออีกส่วนที่มีความสำคัญในการก่ออาชญากรรมคือ **ฮิปโปแคมปัส** (Hippocampus) หน้าที่หลักของสมอส่วนนี้คือจัดเก็บความจำระยะสั้นและระยะยาว เราพบว่าผู้ป่วยสมอเสื่อม ส่วนฮิปโปแคมปัสเสียหายอย่างชัดเจนเมื่อเทียบกับสมอของคนปกติ

ส่วนความเกี่ยวข้องกับการก่อเหตุอาชญากรรมนั้น เนื่องจากฮิปโปแคมปัสทำงานเชื่อมโยงกับอะมิกดาลา เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่กระทบความรู้สึกของเรา ไม่ว่าจะเป็นความกลัว โกรธ รัก ชอบ อะมิกดาลาจะประมวลผลเพื่อสร้างอารมณ์ และส่งสัญญาณให้ฮิปโปแคมปัสบันทึกข้อมูลลงในสมอ เพื่อหาวิธีตอบโต้เหตุการณ์นั้นๆ

หากเหตุการณ์นั้นมีความรุนแรงหรือส่งข้อมูลมาครบประสาทสัมผัสทั้งห้า (ภาพ เสียง การสัมผัส กลิ่น รส) อะมิกดาลาจะยิ่งสร้างความรู้สึกที่รุนแรงมากขึ้นเท่านั้น และฮิปโปแคมปัสจะจัดเก็บความทรงจำนั้นฝังแน่นลงในสมอเลยทีเดียว

2. วัฒนาการของสมองส่วนหน้าก็ไม่เพียงพอ

สมองของเราพัฒนาตั้งแต่เป็นทารกในท้องแม่จนอายุประมาณ 25 ปี โดยเริ่มพัฒนาจากบริเวณหลังกะโหลก สมองสัตว์เลื้อยคลาน มีหน้าที่สั่งให้ร่างกายทำงานพื้นฐาน เช่น การทรงตัว การมองเห็น

จากนั้นสมองทั้งด้านซ้ายและขวาจะค่อย ๆ พัฒนามาจรดกันตรงกลางด้านหน้าของกะโหลกบริเวณหลังลูกตาของเราพอดี

สมองส่วนนี้ทำให้มนุษย์มีความคิดซับซ้อนมากยิ่งขึ้น หนึ่งในนั้นคือการมีความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) โดยความเห็นอกเห็นใจขั้นพื้นฐานเริ่มมีในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประมาณ 200 ล้านปีที่แล้ว ส่วนความเห็นอกเห็นใจที่ซับซ้อน (เข้าใจผู้อื่น ศีลธรรม จริยธรรม) พัฒนาอย่างเต็มที่ในมนุษย์ยุคโฮโมเซเปียนส์ เมื่อประมาณ 300,000 ปีที่ผ่านมา

เนื่องจากมนุษย์เพิ่งมีวิวัฒนาการในการสร้างสมองส่วนหน้าเมื่อไม่นานมานี้ ทำให้มนุษย์บางคนมีสมองส่วนหน้าน้อย จึงไม่เข้าใจมุมมองของคนอื่น ไม่สามารถเข้าใจได้ว่าคนอื่นรู้สึกอย่างไร ดังนั้นฆาตกรบางคนนอกจากโครงสร้างสมองส่วนหน้าผิดปกติแล้ว ยังมีพัฒนาการน้อยกว่าคนอื่นด้วย

คนทั่วไปที่สมองส่วนหน้าพัฒนาน้อยกว่าที่ควรจะเป็นก็ส่งผลให้คนนั้นขาดความเห็นอกเห็นใจได้เช่นกัน ทั้งนี้เราก็ต้องดูที่ปัจจัยอื่นด้วย เช่น การเลี้ยงดู สมมุติว่าสมองส่วนหน้าของผมไม่พัฒนาเท่าคนอื่น แต่ถูกเลี้ยงมาให้รู้จักแบ่งปัน ไม่เห็นแก่ตัว ไปไหนก็ต้องซื้อของมาฝากเพื่อน ผมก็จะมีพฤติกรรมที่เผื่อแผ่ มีน้ำใจให้คนอื่น ในทางตรงกันข้าม ถ้าสมองส่วนหน้าของผมปกติ แต่พ่อแม่ผมเป็นคนเห็นแก่ตัวและเลี้ยงดูผมมาแบบนั้น ผมก็จะเติบโตมาเป็นคนเห็นแก่ตัว

เรื่องนี้อธิบายได้ว่าคนทั่วไปที่ไม่ใช่อาชญากรสามารถแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่เขาต้องการแสดงออกมา ไม่ว่าจะเป็นการแสดง ความมีน้ำใจ ความเห็นแก่ตัว ความอ่อนโยน และพฤติกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย ส่วนแท้จริงแล้วมนุษย์คนนั้นคิดอะไรและเป็นอย่างไร เป็นเรื่องที่มนุษย์ผู้เป็นเจ้าของสมองเท่านั้นที่รู้ครับ

3. การเลียนแบบพฤติกรรม

การเลียงดูทำให้มนุษย์เรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมที่ต้องการออกมา แม้ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ไม่ตรงกับสิ่งที่สมองสั่งก็ตาม ยังมีอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้มนุษย์ผู้มีสมองสมบูรณ์ดีมีพฤติกรรมก้าวร้าวได้นั้นคือการที่เด็กเลียนแบบพฤติกรรมรุนแรงของผู้ใหญ่

งานวิจัยที่มีชื่อเสียงของโลกเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ **การทดลองตุ๊กตาโบโบ้ (Bobo Doll Experiment)** ของศาสตราจารย์อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) ทำขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ.1961 และทำซ้ำเพิ่มเติมในปี ค.ศ.1963 เพื่อยืนยันผลการวิจัย งานวิจัยนี้ถือเป็นหมุดหมายสำคัญที่แสดงให้เห็นว่า “พฤติกรรมก้าวร้าวสามารถเรียนรู้และเลียนแบบได้”

การวิจัยนี้แบ่งเด็กเล็ก 3-6 ขวบ ออกเป็น 3 กลุ่ม

เด็กกลุ่มที่หนึ่ง ได้ดูต้นแบบที่เล่นกับตุ๊กตาล้มลุกชื่อโบโบ้ด้วยความรุนแรงและด่าทอด้วยคำหยาบคาย **เด็กกลุ่มที่สอง** ได้ดูต้นแบบที่เล่นกับของเล่นอื่นๆ แบบเรียบร้อยและไม่สนใจตุ๊กตาโบโบ้ **เด็กกลุ่มที่สาม** ไม่มีต้นแบบให้ดู

หลังจากนั้นเด็ก ๆ ถูกปล่อยให้เล่นตามลำพัง ซึ่งปรากฏว่าพวกเขามีแนวโน้มจะเลียนแบบพฤติกรรมที่ได้เห็น หากต้นแบบแสดงพฤติกรรมที่สงบและเรียบร้อย เด็กก็มีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน โดยไม่จำเป็นต้องถูกลงโทษหรือได้รับรางวัล ส่วนเด็กกลุ่มที่เห็นต้นแบบใช้ความรุนแรงกับตุ๊กตาโบโบ้มีแนวโน้มทำตามทันทีโดยเข้าไปทุบตี ตะ ค่อย ใช้ค้อนทุบ และตะโกนด่าตุ๊กตาโบโบ้ บางรายถึงขั้นใช้ความรุนแรงมากกว่าต้นแบบเองด้วย

ผลการทดลองนี้กลายเป็นรากฐานของ**ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)** ซึ่งต่อมาแบนดูราต่อยอดเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory, 1986)

ที่อธิบายว่ามนุษย์เรียนรู้จากการสังเกต การเลียนแบบ และการได้รับการเสริมแรงจากสิ่งแวดล้อม

งานวิจัยต่อเนื่องจากมหาวิทยาลัยโอไฮโอสเตท (Ohio State University) ในปี ค.ศ.2017 ก็พบผลลัพธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยแบ่งเด็กอายุ 8 - 12 ปีเป็นสองกลุ่ม และให้ดูภาพยนตร์เรื่อง *ปฏิบัติการเดือด* *ล้ำขุมทรัพย์สุดขอบโลก* (National Treasure) และ *เหิรทะลุฟ้า* (The Rocketeer)

เด็กกลุ่มที่หนึ่งดูภาพยนตร์โดยไม่มีการตัดต่อใดๆ **เด็กกลุ่มที่สอง**ดูภาพยนตร์ที่ตัดต่อฉากรุนแรงและมีปืนออก จากนั้นให้เด็กทั้งสองกลุ่มเล่นเกมของเล่นในห้องที่มีปืนซ่อนอยู่ในตู้ พบว่าเด็ก 83 เปอร์เซ็นต์หาปืนเจอและส่วนใหญ่นำไปเล่น มีเด็ก 27 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่เมื่อหาปืนเจอก็นำมาให้ผู้สังเกตการณ์ทันที ที่น่าสนใจคือไม่มีเด็กกลุ่มที่สองคนไหนลองเหยี่ยวไกปืน เพราะไม่รู้วิธีใช้

ในขณะที่เด็กกลุ่มที่หนึ่งพบว่ามีการเหยี่ยวไกปืนอย่างน้อยเฉลี่ย 2 ถึง 3 ครั้ง มากที่สุดถึง 20 ครั้ง ที่น่ากังวลที่สุดคือมีเด็กคนหนึ่งเล็งปืนออกนอกหน้าต่างแล้วยิงใส่คนเดินถนน และเด็กอีกคนจ่อปืนไปที่ขมับเพื่อนแล้วลั่นไก

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า หลังจากเด็กได้ดูภาพยนตร์ที่มีความรุนแรง แล้วถูกปล่อยให้เล่นเกมของเล่น พวกเขามีแนวโน้มเลือกเล่นปืนและเล่นด้วยความก้าวร้าวมากกว่าเด็กที่ไม่ได้ดูฉากรุนแรง ซึ่งยืนยันว่าการได้รับแบบอย่างความรุนแรงมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กจริง

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการชี้ว่า การเลียนแบบเพียงอย่างเดียวไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่นำไปสู่ความก้าวร้าวหรืออาชญากรรม แต่ยังต้องพิจารณาพันธุกรรม บุคลิกภาพ การเลี้ยงดู และสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งมีบทบาทร่วมด้วย

4. ปัจจัยภายในและภายนอก (อุปัติเหตุ)

นอกจากความผิดปกติของสมองที่ทำให้มนุษย์คนหนึ่งกล้ำลางมือก่ออาชญากรรมแล้ว ยังเกิดจากปัจจัยจากภายใน เช่น กรรมพันธุ์ สารเคมีในร่างกาย และปัจจัยภายนอกอย่างอุบัติเหตุอีกด้วย

กรรมพันธุ์

พ่อแม่ที่มีโครงสร้างทางสมองผิดปกติจะถ่ายทอดความผิดปกตินี้สู่รุ่นลูก อยากให้คิดแบบนี้ครับว่ารูปร่างหน้าตา หรือแม้กระทั่งอวัยวะภายใน เช่น ขนาดของหัวใจ สีสัน สีผม เราได้รับสิ่งนี้มาจากพ่อแม่ เช่นเดียวกับโรคบางชนิดที่ส่งต่อผ่านพันธุกรรม เช่น โรคหัวใจ โรคมะเร็ง โรคเบาหวาน ดังนั้นกรรมพันธุ์จึงเป็นปัจจัยหนึ่งของความผิดปกติทางสมองเช่นกัน

อาการป่วยทางสมอง

โรคทางสมองบางประเภทส่งผลต่อการทำงานและโครงสร้างของสมองโดยตรง เช่น พาร์กินสัน อัลไซเมอร์ที่ทำให้สมองส่วนฮิปโปแคมปัสทำงานผิดปกติ รวมถึงเนื้องอกในสมอง หากเนื้องอกเกิดขึ้นในบริเวณสมองทั้งสามส่วนที่ส่งผลให้คนกระทำความผิดได้จากคนธรรมดาที่มีแนวโน้มเปลี่ยนเป็นคนก้าวร้าว และมีแนวโน้มก่อเหตุรุนแรง

คดีกราดยิงของชาร์ลส์ วิทแมน (Charles Whitman) เกิดขึ้นในวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 1966 ที่มหาวิทยาลัยเท็กซัส ออสติน (The University of Texas at Austin) ขณะนั้นเขาเป็นนักศึกษาวิศวกรรมเครื่องกล ในวันก่อเหตุเขาขึ้นไปยังหอนาฬิกาของมหาวิทยาลัยและกราดยิงใส่คนที่เดินผ่านไปมา ทำให้มีผู้เสียชีวิตทั้งหมด 17 คน และบาดเจ็บอีกหลายสิบคน ก่อนที่เขาจะถูกตำรวจวิสามัญในที่สุด

หลังจากเหตุการณ์เกิดขึ้น ทีมแพทย์ได้ชันสูตรศพของเขาและพบว่าชาร์ลส์ วิทแมน มีเนื้องอกในสมองบริเวณอะมิกดาลา ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอารมณ์และการตอบสนองทางอารมณ์ เช่น ความโกรธและความกลัว นักวิจัยบางคนเสนอว่าเนื้องอกบริเวณนี้อาจมีผลต่อการควบคุมอารมณ์ของเขาและนำไปสู่การก่อเหตุกราดยิง

สารเคมีและสารอาหารในร่างกาย

แม้จะไม่ใช่วิจัยหลักเหมือนพันธุกรรมหรือการเลี้ยงดู แต่มิงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่าความไม่สมดุลของสารเคมีและสารอาหารในร่างกายอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวหรือรุนแรงได้ เช่น

สารตะกั่ว (Lead) งานวิจัยในสหรัฐอเมริกา (Needleman et al., 1966; Nevin, 2000) พบว่าเด็กและวัยรุ่นที่มีระดับสารตะกั่วสะสมในกระดูกสูง (โดยสารตะกั่วดังกล่าวสะสมมาตั้งแต่อยู่ในท้องแม่ มักเกิดกับแม่ขณะตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีสารตะกั่วรั่วไหล) มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ขาดการควบคุมตนเอง และมีโอกาสเข้าสู่วงจรอาชญากรรมมากขึ้น

สารตะกั่วมีผลต่อการทำงานของ Prefrontal Cortex และ Hippocampus ทำให้การยับยั้งชั่งใจและการคิดเชิงเหตุผลลดลง

ที่น่ากังวลคือ ตะกั่วสามารถสะสมตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ผ่านสายรกของแม่ที่อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีสารปนเปื้อน เช่น บ้านที่ใช้น้ำมันเก่า พื้นที่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม ท่อประปาเก่า ฯลฯ ล้วนแต่ส่งผลต่อพัฒนาการสมองของทารกตั้งแต่แรกเกิดทั้งสิ้น

อีกกรณีคือ**ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ** งานวิจัยระบุว่า ผู้ที่มีภาวะนี้จะก้าวร้าวมากกว่าคนทั่วไป แต่ในกรณีนี้แก้ไขได้ง่ายกว่าการได้รับสารตะกั่ว เพราะสามารถรักษาด้วยการปรึกษาแพทย์เพื่อเพิ่มระดับน้ำตาลในเลือด

อุบัติเหตุ

เช่น โดนของแข็งกระแทก การกระทบกระเทือนทางสมอง สมองขาดออกซิเจนหรือเลือดไปเลี้ยงเป็นเวลานาน ทั้งหมดนี้ทำให้สมองตายหรือการทำงานของสมองผิดปกติได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริเวณของสมองที่ได้รับผลกระทบ หากเป็นสมองส่วนหลังจะส่งผลต่อการทรงตัว ถ้าเป็นสมองส่วนหน้าจะทำให้ความคิดและอารมณ์เปลี่ยนไป

5. ยาเสพติด

ยาเสพติดเป็นตัวการสำคัญทำลายสมอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยรุ่นที่สมองยังพัฒนาไม่เต็มที่ จากคำอธิบายก่อนหน้านี้ว่าสมองจะพัฒนาเต็มที่เมื่ออายุ 25 ปี และสมองส่วนที่พัฒนาช้าที่สุดคือสมองส่วนหน้า (Prefrontal Cortex: PFC) ซึ่งทำหน้าที่วางแผน ควบคุมอารมณ์ ยับยั้งพฤติกรรม และมีความเห็นอกเห็นใจ (Empathy)

ดังนั้นวัยรุ่นจึงเปราะบางกับยาเสพติดมากกว่าผู้ใหญ่ เพราะสมองส่วนที่ใช้ “เบรก” พฤติกรรมยังไม่แข็งแรงพอ

จากการศึกษาและประสบการณ์การทำคดี ผมพบว่าวัยรุ่นที่ก่อคดีส่วนหนึ่งมีการใช้ยาเสพติด วัยรุ่นกลุ่มนี้มีพฤติกรรมลักษณะเดียวกันกับคนที่โครงสร้างสมองส่วนหน้าผิดปกติ คือไม่มีความ

สมองคนปกติ

สมองคนใช้ยาเสพติด

เห็นอกเห็นใจ ควบคุมอารมณ์และความคิดไม่ได้ เพราะการพัฒนาของสมองส่วนหน้าถูกขัดขวางโดยยาเสพติด

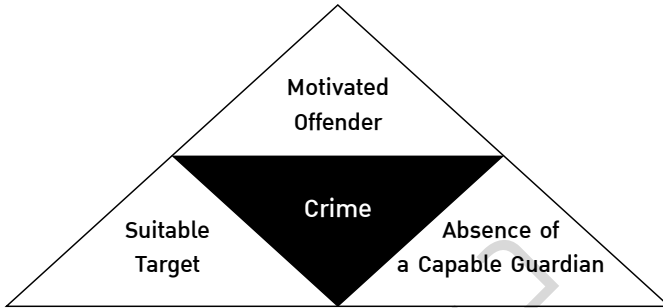
อาชญากรที่ใช้สารเสพติด เมื่อตรวจคลื่นสมองพบว่าสมองส่วนหน้าถูกทำลายไปมากกว่าส่วนอื่น จากภาพตัวอย่างคือภาพเปรียบเทียบการทำงานของสมองในคนปกติ (ซ้าย) และคนใช้ยาเสพติด (ขวา) สมองของผู้ใช้ยาเสพติดมีจุดดำจำนวนมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมองทำงานต่ำกว่าคนปกติ

เมื่อเปรียบเทียบสมองคนปกติและผู้ที่ใช้สารเมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้ามานาน 14 เดือน โดยเปรียบเทียบตั้งแต่เดือนแรกที่มีการใช้จนถึงเดือนที่ 14 พบว่าสมองส่วนหน้าของผู้เสพยาถูกทำลายมากกว่าคนปกติ และถูกทำลายเป็นส่วนแรกหลังเริ่มเสพยา เมื่อใช้ยาเสพติดจนถึงเดือนที่ 14 สมองส่วนหน้าถูกทำลายไปแทบหมดและลูกกลามมาทำลายสมองส่วนกลางต่อไป

การตรวจคลื่นสมองคือคำตอบว่าภาพที่เราเห็นว่าคนติดยาเสพติดใช้ชีวิตไปวันๆ คือยังคงกินข้าว ช่วยเหลือตัวเองได้ แต่ควบคุมความคิด ความอ่านและอารมณ์ไม่ได้ เป็นเพราะสมองส่วนหน้าที่จัดการความนึกคิดและอารมณ์ถูกทำลาย เหลือแต่เพียงสมองส่วนกลางและส่วนหลังที่ควบคุมการใช้ชีวิตพื้นฐาน เช่น การทรงตัว การมองเห็น เป็นต้น

นอกจากสารเสพติดจะทำลายสมองแล้ว ยังทำให้สมองหลังสารโดพามีนออกมาด้วย โดยทั่วไปสมองจะหลั่งสารโดพามีนเมื่อเจอหรือได้ทำสิ่งที่ชอบ เช่น กินของหวาน ช้อปปิ้ง เล่นโซเชียลมีเดีย มีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น แต่คนที่เคยทดลองเสพยาและชอบความรู้สึกจากการเสพยา คนกลุ่มนี้จะหาหนทางเสพยาอีกเรื่อยๆ เพื่อให้โดพามีนหลั่ง เมื่อเสพยามากเข้า สมองก็ถูกทำลายนั่นเอง

ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory)

หัวข้อที่ผ่านมาเราได้รู้จักปัจจัยที่กระตุ้นให้อาชญากรลงมือกระทำความผิด แต่เชื่อไหมครับว่าต่อให้อาชญากรมีแรงขับในการก่อเหตุร้ายมากแค่ไหน พวกเขาก็ลงมือไม่สำเร็จ หากองค์ประกอบอาชญากรรมไม่ครบ

ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรมอธิบายสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมไว้ว่า เมื่อใดก็ตามที่องค์ประกอบอาชญากรรมทั้งสามคือ **แรงจูงใจของผู้กระทำผิด** **เหยื่อ** และ **โอกาส** เกิดขึ้นครบ เมื่อนั้นอาชญากรรมจะเกิดขึ้น

ลองคิดภาพตามดูนะครับว่า หากผมอยากได้เงิน แล้วพอดีมีคนทำเงินตกอยู่ข้างทาง ผมมองดูรอบๆ แล้วไม่มีกล้องวงจรปิดจากเหตุการณ์นี้ผมขโมยเงินได้แน่นอนครับ เพราะองค์ประกอบอาชญากรรมครบ 3 ส่วน คือ ตัวผมซึ่งเป็นผู้กระทำผิดที่มีแรงจูงใจอยากได้เงิน ส่วนเงินคือเหยื่อ เพราะเหยื่อเป็นได้หมดทั้งคน วัตถุ สถานที่ และโอกาสเพราะไม่มีกล้องวงจรปิด

อย่างไรก็ตาม หากตั้งองค์ประกอบได้ออกไป อาชญากรรมจะไม่เกิดขึ้นหรือมีแนวโน้มเกิดขึ้นยาก เช่น บริเวณนั้นมียาล้วงวงจรปิด ผมก็ก่อเหตุไม่ได้ เพราะต้องมีคนเห็นและไปแจ้งความแน่นอน หรือผมอยากรวบ และบริเวณนั้นก็ไม่มีกล้องวงจรปิด แต่ไม่มีใครทำเงินตกเลย ก็เท่ากับว่าขาดเหยื่อ องค์ประกอบอาชญากรรมไม่ครบ สุดท้ายคือถึงแม้จะมีเงินตกอยู่ข้างทาง ไม่มีกล้องวงจรปิด แต่ตัวผมเองไม่มีแรงจูงใจ เพราะไม่ได้อยากได้เงินของคนอื่น จึงไม่กระทำความผิด อาชญากรรมก็ไม่เกิด

ดังนั้นนอกเหนือจากปัจจัยต่างๆ ดังที่กล่าวไปแล้ว องค์ประกอบที่ครบตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรมก็ถือเป็นอีกปัจจัยที่กระตุ้นให้คนก่อเหตุได้ การก่อเหตุจากปัจจัยเหล่านี้เราจะเห็นได้บ่อยจากข่าวรายวัน เช่น คนจนไม่มีเงินซื้อนมให้ลูกจึงเข้าไปขโมยนมผงในร้านสะดวกซื้อ คนจนที่หาไม่ได้ใช้ยาเสพติด สมองปกติดีแต่มีแรงจูงใจในการขโมยนมผงเพราะไม่มีเงิน หรืออีกกรณีที่พบได้บ่อยคือพนักงานขโมยเงินในบริษัท เพราะอยากได้เงินไปใช้เอง บวกกับเห็นช่องว่างในระบบการโอนเงินของบริษัทและคิดว่าไม่มีใครรู้

จากประสบการณ์การเก็บข้อมูลในเรื่องจำของผม มีคดีหนึ่งที่ให้อธิบายสามเหลี่ยมอาชญากรรมได้ดีมาก คดีนั้นผมใช้เวลาเก็บข้อมูลนานถึงสี่เดือน ผู้กระทำผิดอายุเพียง 19 ปี ถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิตจากการขนส่งยาไอซ์จำนวน 20 กิโลกรัม

ผู้ต้องขังคนนี้ไม่มีความผิดปกติทางจิตแต่อย่างใด ไม่เสพยาเสพติด เพราะรู้ว่ายาเสพติดอันตราย นิสัยไม่เกเร เป็นมิตรกับผู้อื่น ที่สำคัญคือฉลาดมาก เพราะไม่ได้เรียนหนังสือ แต่ศึกษาวงจรไฟฟ้าด้วยตัวเองจนประดิษฐ์เครื่องบินบังคับเพื่อขนส่งยาเสพติดให้หัวหน้าแก๊งค้ายาเสพติดได้

ตอนทำสำนวนคดีตำรวจบอกว่าถ้าให้การขัดทอดไปถึงตัวคนบงการจะได้รับการลดโทษ แต่เชื่อไหมครับว่าเขาไม่ขัดทอด เขابอกว่าคนบงการเป็นผู้มีพระคุณ เพราะให้ทุนในการทำเครื่องบินบังคับส่งยาเสพติด และกำลังทดลองประดิษฐ์พารามอเตอร์เพื่อส่งยาเสพติดด้วย

ผู้ต้องขังคนนี้มีประเด็นน่าสนใจในหลายๆ เรื่อง ที่น่าสนใจที่สุดคือผมถามเขาว่าถ้าย้อนเวลากลับไปได้จะยังค้ายาเสพติดไหม เขาตอบว่า “ทำ” แต่จะทำอย่างฉลาดและแยบยลกว่านี้ เพราะเขาฆ่าตายน้ำตื้นตรงที่เขากินสถานที่ในเฟซบุ๊กแล้วเขียนว่า “มาส่งน้ำแข็ง” ตำรวจจึงตามจับถูก

เขาให้เหตุผลว่าการค้ายาทำให้เขาสามารถซื้อบ้านด้วยเงินสด มีรถขับตั้งแต่อายุ 16 - 17 ปี การค้ายาทำให้เขามีรายได้มาเลี้ยงตัวเองมากกว่าประกอบอาชีพสุจริต

กรณีนี้ผมสรุปได้ 2 ประเด็นครับ **ประเด็นแรก**คือ ผู้กระทำความผิดไม่ได้แปลว่าสมองผิดปกติเสมอไป กรณีของผู้ค้ายาคนนี้ชัดเจนว่าสมองปกติและสติปัญญาดี แต่มีแรงจูงใจคือต้องการเงิน และรู้จักกับคนค้ายา ทำให้มีโอกาสนในการขายยาเสพติด **ประเด็นต่อมา**คือ แม้เขาจะเป็นคนฉลาดมาก แต่เขากระทำความผิดขณะอายุเพียง 18 ปี ซึ่งสมองส่วนหน้ายังพัฒนาได้ไม่เต็มที่ ทำให้ยังคิดเชิงเหตุผลได้ไม่ดี และคิดไม่รอบคอบ จึงเผยแพร่แสบผ่านโซเชียลมีเดีย หากผู้ต้องขังคนนี้ไม่ถูกจับ ผมเชื่อว่าเขาจะก่อเหตุอาชญากรรมที่น่ากลัวได้มากกว่านี้แน่นอน

สำหรับผมทฤษฎีสามเหลี่ยมหาชญากรรมเป็นเครื่องเตือนให้เราทุกคนตระหนักว่าการตัดองค์ประกอบอาชญากรรมไม่ให้เกิดครบสามข้อช่วยลดการเกิดอาชญากรรมได้มาก ในฐานะประชาชนคนธรรมดา เราทำได้ด้วยการไม่เอาตัวเองไปเสี่ยง

เป็นเหยื่อในสถานการณ์ที่ดูเลวแหลม หรือเมื่อเห็นเหตุการณ์
ไม่สู้ดี รีบแจ้งตำรวจเพื่อลดโอกาสในการก่อเหตุของคนร้าย

ศบอ.ย.บ

“

สมองส่วนที่พัฒนาช้าที่สุดคือ

สมองส่วนหน้า

ซึ่งทำหน้าที่วางแผนควบคุมอารมณ์

ยับยั้งพฤติกรรม

และมีความเห็นอกเห็นใจ

ดังนั้นวัยรุ่นจึงเปราะบางต่อการเสพติด

มากกว่าผู้ใหญ่ เพราะสมองส่วนที่ใช้ ‘เบรก’

พฤติกรรมยังไม่แข็งแรงพอ

”

“

ผู้วิเศษมีอยู่ 2 กลุ่ม

1. คนไข้ 2. มิจาชีพ มี 2 กลุ่มเท่านั้น

ถ้าคุณได้ผลประโยชน์ ได้เงินทอง

ได้บางสิ่งบางอย่างเข้ามา

นั่นคือมิจาชีพ

แต่ถ้าคุณได้ความสบายใจ

มีความสุข Frieden นั่นคือคุณคือคนไข้

”

คณดั่งนึ่งเกลี้ยง 11 ส.ค. 2568

เพราะอาชญากรรม...ไม่ได้เกิดขึ้นแค่ในข่าว
แต่อยู่ใกล้ตัวเรากว่าที่คิด
อย่ารอให้เหตุการณ์ร้ายเกิดขึ้นแล้วค่อยหาทางแก้
ติดตามข่าวสารแห่งความรู้เท่าทันให้ตัวเองเพื่อรับมือกับทุกสถานการณ์
พร้อมทั้งดูแลคนใกล้ตัวที่คุณรักให้ปลอดภัย

นี่คือ “คู่มือเอาตัวรอด” ที่ควรมีติดบ้านไว้ เพื่อช่วยให้คุณ

- เข้าใจกลไกของอาชญากรรมและพฤติกรรมคนร้าย
- อ่านสัญญาณอันตราย ก่อนภัยจะถึงตัว
- เอาตัวรอดจากมิจฉาชีพออนไลน์ที่กำลังระบาดหนัก
- เตรียมพร้อมรับมือกับสารพัดเหตุไม่คาดคิดในชีวิตจริง

โปรดจำไว้เสมอว่า

ต่อให้คนร้ายเลือกคุณเป็น “เหยื่อ”

คุณเองก็เลือกที่จะเป็น “ผู้รอดชีวิต” ได้เช่นกัน

วิชาพื้นฐานที่จะพาคุณเอาตัวรอดจากภัยคุกคาม

ตั้งแต่กลโกงไซเบอร์ อาชญากรรมซึ่งหน้า

ไปจนถึงฆาตกรในคราบคนไว้ใจ

เพราะเรื่องน่ากลัวที่สุดไม่ใช่อันตรายชนิดพบได้ทั่วไป

แต่คือภัยใกล้ตัวที่ไม่เตรียมรับมือ

หมวดความรู้ ก้าวไป

